

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
dla działki nr 579, położonej w miejscowości Lutocin gm. LUTOCIN

Marzec 2014 rok

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin oraz jego powiązania z innymi dokumentami	5
2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	9
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	10
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	11
5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin.....	11
5.1. Istniejący stan środowiska	11
5.2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe	19
5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	20
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	22
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	23
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	25
9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	27
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	33
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	34
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	35
Podstawa prawna i wykorzystane materiały	37

Wstęp

W stosunku do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych dla obszaru całej gminy jak i jej części, istnieje obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, wynikający z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Tym samym prognoza oddziaływania na środowisko nie jest załącznikiem do planu, ale zasadniczym elementem odrębnego postępowania.

Niniejsze opracowanie sporządzone zostało dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin. Dotyczy terenu określonego w uchwale nr XXIV/134/20130 Rady Gminy Lutocin z dnia 21 maja 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin w miejscowości Lutocin tj. części działki nr 579 położonej w miejscowości Lutocin z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz parking.

Szczegółowy zakres zagadnień określa art. 51 ust. 2 ww. ustawy, zgodnie z którym: prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,

- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości opracowania został uzgodniony z określonymi ustawowo organami¹. Uzgodnienia dla niniejszego projektu planu dokonane zostały przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo WOOŚ.I.411.21.2014.JD z dnia 27 lutego 2014 r.) oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żurominie (BDR.6721.1.2013.2014, opinia sanitarna ZNS-711/01/2014 z dnia 7 marca 2014 r.).

¹ Zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego organami uzgadniającymi są regionalny dyrektor ochrony środowiska i państwowy powiatowy inspektor sanitarny.

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin (projekt planu) sporządzany jest w związku z uchwałą nr XXIV/134/2013 Rady Gminy Lutocin z dnia 21 maja 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin w miejscowości Lutocin. Obejmuje część działki o nr ewidencyjnym 579. Projekt planu składa się z:

- części tekstowej, którą stanowi treść projektu uchwały,
- rysunku planu w skali 1 : 1 000, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały,
- rozstrzygnięć dotyczących rozpatrzenia uwag do projektu planu i sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania.

Podstawą merytoryczną rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz innych ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (planu) było opracowanie ekofizjograficzne, w którym szczególnie istotne jest rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych realizacji określonych funkcji przestrzeni, pozwalające określić między innymi przydatność analizowanego terenu dla planowanego przeznaczenia.

Niniejszy projekt planu jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin uchwalonego 30 sierpnia 2013 roku (uchwała nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Lutocin), dostosowuje jego ustalenia do lokalnych uwarunkowań rozwoju jak również aktualnych uwarunkowań prawnych. Studium, którego celem było określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, przygotowane zostało w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.), w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118 poz. 1233).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin składa się z dwóch części. Część I - Uwarunkowania rozwoju przestrzennego, zawiera analizę uwarunkowań wynikających z: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu; stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony; stanu środowiska (w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej), wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego; stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; warunków i jakości życia mieszkańców (w tym ochrony ich zdrowia); zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia; potrzeb i możliwości rozwoju gminy; stanu prawnego gruntów; występowania: obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych, terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych oraz stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, gospodarki odpadami), zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych i wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Część II Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego określa:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów; kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów (w tym wyłączone spod zabudowy); kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej; kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary oraz zasady:
 - ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego;
 - ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- obszary:
 - na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
 - dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych i dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
 - przestrzeni publicznej,
 - narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
 - dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
 - obszary wymagające rekultywacji.

W procesie przygotowywania projektu planu przeanalizowany został również gminny dokument programowy, uwzględniający zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, ze wskazaniem celów i hierarchii działań zmierzających do ich wprowadzenia na terenie gminy Lutocin. Jest to Program ochrony środowiska dla gminy Lutocin na lata 2006-2015, przyjęty uchwałą Rady Gminy Lutocin Nr VII/37//2007 z dnia 28 czerwca 2007 roku, który swoim zakresem rzeczowym obejmuje następujące zagadnienia: infrastrukturę ochrony środowiska, diagnozę stanu środowiska, środowisko przyrodnicze, opis źródeł nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne i edukację ekologiczną społeczeństwa. Dla poprawy stanu środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych i obszarów decydujących o atrakcyjności turystycznej, niezbędna jest realizacja określonych w dokumencie celów głównych: 1. Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska (cele szczegółowe: racjonalizacja gospodarki wodnej, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zmniejszenie uciążliwości i emisji pyłowo-gazowej, uporządkowanie gospodarki odpadami); 2. Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych (cele szczegółowe: utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych w ramach korytarzy ekologicznych krajowych, regionalnych i lokalnych oraz obszarów Natura 2000, partnerstwo samorządowe i partycypacja społeczna w działaniach na rzecz tworzenia obszarów chronionych); 3. Ochrona przed hałasem (cel szczegółowy: ograniczenie uciążliwości hałasem); 4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym (cel szczegółowy: ograniczenie uciążliwości promieniowaniem) oraz 5. Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej (cele szczegółowe: kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju, wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania, tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej).

Program sporządzony został na horyzont roku 2015, który uwzględniają inne dokumenty samorządu gminy Lutocin (w tym strategia rozwoju, plan gospodarki odpadami) oraz dokumenty wyrażające politykę ekologiczną państwa, stanowiące krajowy układ odniesienia.

Ważne znaczenie w aspekcie zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin mają dokumenty sporządzone dla:

1. powiatu żuromińskiego

- Program ochrony środowiska dla powiatu żuromińskiego na lata 2009-2016 został przyjęty przez Radę Powiatu Żuromińskiego Uchwałą Nr XXXV/361/10 z dnia 29 stycznia 2010 roku. Jako punkt odniesienia przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2007 roku (w przypadku braku danych odwołano się do danych dostępnych na dzień 31.12.2006 r.). Program obejmuje horyzont czasowy lat 2009 – 2016 z podziałem na okresy: 2009 – 2012 oraz 2013– 2016 i zawiera:
 - diagnozę stanu środowiska przyrodniczego w powiecie żuromińskim z uwzględnieniem charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną ich stanu;
 - określenie konstruktywnych działań zmierzających do poprawy w zakresie ochrony środowiska poprzez przedstawienie celów strategicznych, celów długo i krótkoterminowych oraz kierunków działań wraz z opracowaniem programów operacyjnych dla poszczególnych segmentów środowiska;
 - uwarunkowania realizacyjne w zakresie rozwiązań prawnoinstytucjonalnych, źródeł finansowania, systemu zarządzania środowiskiem i programem²;
 - zasady monitorowania efektów wdrażania programu.

Nadrzędny cel programu sformułowany został następująco: Osiągnięcie rozwoju powiatu żuromińskiego poprzez ochronę środowiska, racjonalne korzystanie z walorów przyrodniczych i rozwój infrastruktury technicznej.

- Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu żuromińskiego³ na lata 2009-2016 za lata 2009-2010 przyjęty został Uchwałą nr XIII/98/2011 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 21.12.2011 r. Obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Zawiera między innymi wykaz inwestycji służących realizacji celów przyjętych w programie, którymi są: osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez dążenie do poprawy jakości wód; poprawa jakości powietrza atmosferycznego; redukcja emisji hałasu; ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych; zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz likwidacja ich skutków; kompleksowa gospodarka odpadami; racjonalne wykorzystanie gleb i gruntów wraz z ich ochroną i rekultywacją; ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych; ochrona ekosystemów leśnych; zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa powiatu, kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców.

² Koszt realizacji programu w latach 2009 - 2016 oszacowano na 177,3 mln zł. Największe koszty finansowe związane będą z działaniami związanymi z ochroną wód.

³ Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – z wykonania programów organ wykonawczy powiatu (województwa, gminy) sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia na radzie powiatu (sejmikowi województwa, radzie gminy).

W zakresie realizacji celu: Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez dążenie do poprawy jakości wód, w latach 2009-2010 na terenie gminy Lutocin zrealizowane zostały dwie, znaczące w skali gminy inwestycje tj.: budowa kanalizacji sanitarnej i przyłączy we wsi Lutocin oraz budowa oczyszczalni ścieków w Lutocinie.

2. województwa mazowieckiego, w tym w szczególności:

- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze przyjęta została Uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Jest odpowiedzią na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Obszary, w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu wyznaczone zostały w strategii jako obszary strategicznej interwencji.

Gmina Lutocin znajduje się w płocko-ciechanowskim obszarze strategicznej interwencji, wobec którego prowadzona polityka ma na celu wzmocnienie istniejącego potencjału rozwojowego (zwłaszcza przemysłowego). Podejmowane w jej ramach działania powinny doprowadzić do podniesienia znaczenia wiodących w gospodarce branż, oddziałujących na inne aspekty społeczne i gospodarcze. Wśród określonych działań są między innymi działania dotyczące wykorzystania potencjału energetyki odnawialnej, w tym zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a zwłaszcza wysokiego potencjału energetyki słonecznej, geotermalnej i wiatrowej.

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjęty został uchwałą nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca 2004 roku, jako dokument wyrażający politykę przestrzenną samorządu województwa mazowieckiego oraz przestrzenny układ odniesienia dla wojewódzkiej strategii rozwoju. W planie wskazane zostały obszary problemowe, w tym obszary o niskiej zdolności wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju, na których zaobserwowano kumulowanie się negatywnych zjawisk w dotychczasowym rozwoju i małe możliwości samodzielnego ich przezwyciężenia.

Gmina Lutocin znajduje się w mławsko-żuromińskim obszarze, który obejmuje powiaty: mławski i żuromiński (m. innymi gminę Lutocin) oraz północną część płońskiego i sierpeckiego. Do podstawowych problemów tego obszaru należy: niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wysokie bezrobocie, niski poziom sektora usług rynkowych, niska lesistość i rozdrobnienie kompleksów leśnych. Dla złagodzenia narastających dysproporcji w poziomie rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, do tego obszaru skierowana została polityka przeciwdziałania nadmiernym dysproporcjom rozwojowym, która będzie wspierała działania mające na celu między innymi: podnoszenie poziomu produkcji rolnej poprzez dalszy rozwój jej specjalizacji (mleczarstwo, produkcja mięsa) i wdrażanie ekologicznych form produkcji w dostosowaniu do uwarunkowań przyrodniczych oraz zachowanie ochrony obszarów cennych przyrodniczo oraz wartości środowiska kulturowego.

2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Przy opracowywaniu prognozy wykorzystano dostępne materiały kartograficzne oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Zgodnie z art. 52. ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w niniejszym opracowaniu uwzględnione zostały informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania, w tym w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych na potrzeby:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część wsi Lutocin oraz tereny w miejscowościach: Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemcichy, Swojęcín i Zimolza (uchwała nr XX/107/2004 Rady Gminy Lutocin z dnia 30 listopada 2004 r.);

W miejscowości Lutocin sporządzony plan objął tereny istniejącej zabudowy (zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, pod obiekty produkcyjne) oraz planowane pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, obiekty produkcyjne, składy i magazyny, natomiast w pozostałych miejscowościach w planie ustalone zostały funkcje terenów: usługi sportu (Jonne, Przeradz Nowy, Swojęcín), usługi dla rolnictwa (Lutocin, Siemcichy), obiekty produkcji zwierzęcej (Lutocin, Jonne, Felcyn, Zimolza, Seroki), obsługa rolnictwa z zabudową mieszkaniową (Przeradz Wielki) oraz usługi telekomunikacyjne (Pietrzyk). Dla celów niniejszej prognozy szczególnie istotna była analiza oddziaływań związana z działalnością gospodarczą w zakresie intensyfikacji produkcji zwierzęcej.

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin – (uchwała nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Lutocin z dnia 30 sierpnia 2013 roku) sporządzone dla obszaru całej gminy.

W prognozie oceniony został potencjalny wpływ kierunków działań na poszczególne elementy charakteryzujące środowisko przyrodnicze oraz dotyczące środowiska życia ludzi. Ze względu na charakter zapisów odniesiono się w szczególności do kierunków działań dotyczących: zagospodarowania przestrzennego; zagospodarowania oraz użytkowania terenów (z części II Studium pkt 2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów); ochrony środowiska i jego zasobów, w zakresie ochrony walorów i zasobów środowiska oraz poprawy jakości środowiska; kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz infrastruktury technicznej, w zakresie: systemu komunikacji, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, elektroenergetyki, telekomunikacji, gazownictwa i gospodarki odpadami.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano przede wszystkim metodę opisową - głównie do analizy stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz metodę analogii środowiskowych - do analizy istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu planu. Przy ocenie możliwych przemian poszczególnych elementów środowiska oraz środowiska jako całości założono pełną realizację ustaleń projektu planu, który nie mając określonego horyzontu czasowego może być realizowany w dłuższej perspektywie czasowej.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Po uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin sukcesywnie następować będą zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym zachodniej części działki nr 579. Ponieważ projekt planu zawiera szereg ustaleń minimalizujących negatywny wpływ realizacji postanowień projektu planu, nie przewiduje się potrzeby wykonywania szczegółowej analizy skutków jego realizacji w zakresie oddziaływania na środowisko. Szczególnie istotny dla utrzymania aktualnego stanu środowiska jest między innymi „zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym masztów stacji bazowej telefonii komórkowej, stosownie do przepisów odrębnych, za wyjątkiem dróg i infrastruktury technicznej na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”. Umieszczenie tego rodzaju zapisów w projekcie planu jest między innymi konsekwencją respektowania zasad gospodarowania określonych w rozporządzeniu nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 poz. 2455 z późn. zm.).

Skutki realizacji ustaleń projektu planu można analizować bezpośrednio poprzez rejestrowanie wniosków dotyczących sporządzenia zmiany już uchwalonego planu, w zakresie obszaru jak i funkcji, których dotyczyłaby proponowana zmiana. W dalszej perspektywie czasowej istotne byłoby również prowadzenie obserwacji w zakresie użytkowania gruntów przy sporządzaniu oceny aktualności planów miejscowych⁴ oraz dotyczących jakości poszczególnych komponentów środowiska (powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny) na podstawie danych z państwowego monitoringu środowiska. Prowadzenie powyższych obserwacji w zakresie zrealizowanych i planowanych przedsięwzięć umożliwi śledzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

W odniesieniu do terenu, na którym przewidywane jest rolnicze użytkowanie (wschodnia część działki nr 579), skutki realizacji postanowień projektu planu analizowane będą w najbliższych latach w ramach monitoringu stanu środowiska, którego celem jest oszacowanie efektów zastosowanych środków zaradczych na terenie wyznaczonego obszaru szczególnie narażonego (OSN) Prawostronne dopływy Zbiornika Włocławek. Do 2016 roku monitoring ten prowadzony będzie w związku z wprowadzeniem programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych zgodnie z rozporządzeniem nr 9/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r. poz. 61860 z późn. zm.)⁵.

⁴ Zgodnie z art. 32 ust. 1i ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki z tych analiz, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady (przynajmniej raz na cztery lata).

⁵ Program określa rodzaje, terminy i okresy obowiązywania środków zaradczych na OSN, które w zakresie praktyki rolniczej skierowane są do stosowania przez prowadzących działalność rolniczą na tym obszarze.

Celem programu jest zapobieganie pogorszeniu stanu wód oraz poprawa stanu wód, w których pogorszenie już nastąpiło, natomiast spodziewanym efektem jego wdrożenia będzie poprawa jakości wód poprzez: ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na tym obszarze, zdobycie przez prowadzących działalność rolniczą umiejętności identyfikowania, przewidywania i rozwiązywania problemów, w szczególności z zakresu ochrony środowiska, występujących w obszarach rolniczego gospodarowania. Wywiązywanie się prowadzących działalność rolniczą na OSN z obowiązków nałożonych przez program podlegać będzie kontroli przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) w związku z art. 32 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. Realizacji działań określonych w programie służyć będzie stałe edukowanie (szkolenia i doradztwo) w zakresie dobrych praktyk rolniczych i rozwiązywanie problemów ochrony środowiska istniejących na obszarze rolniczego gospodarowania.

4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Położenie geograficzne gminy Lutocin oraz charakter inwestycji proponowanych w opracowywanym projekcie planu wyklucza jakiegokolwiek transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

5. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin

5.1. Istniejący stan środowiska

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska na potrzeby projektu planu sporządzone zostało opracowanie ekofizjograficzne, które między innymi zawiera:

- szerokie rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska;
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska;
- wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku;
- określenie:
 - przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej;
 - możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru;
 - uwarunkowań ekofizjograficznych.

Uwzględniając zakres opracowania ekofizjograficznego, w niniejszej prognozie charakterystykę stanu środowiska przyrodniczego przeprowadzono zatem głównie w aspekcie analizy zjawisk i tendencji przydatnych w prognozowaniu stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz określenia problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń planu. Charakterystyka ta obejmuje komponenty środowiska mające znaczenie dla warunków życia człowieka, rozwoju gospodarczego oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych stanowiące ważne uwarunkowania rozwoju.

Decydującym okresem rzeźbotwórczym ukształtowania się dzisiejszych form na terenie gminy Lutocin był okres odpływu wód glacialnych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego i północnopolskiego. Drogi odpływu wód glacialnych widoczne są w postaci rozległych sandrów sypanych od czoła lądolodu, którego zasięg wskazują wzniesienia moren czołowych położone na zachód od terenu gminy. Późniejsze procesy erozyjno-denudacyjne doprowadziły do wyrównania powierzchni oraz utworzenia sieci dolinek erozyjnych. Miejscowość gminna, na terenie której znajduje się teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, położona jest w obrębie zdenudowanej wysoczyzny morenowej. Obszar ten ukształtował się podczas deglacjacji zlodowacenia środkowopolskiego, a następnie podlegał intensywnym procesom, których duże natężenie miało miejsce podczas kolejnego zlodowacenia – zlodowacenia północnopolskiego. Jest to w przeważającej części płaski teren o spadkach do 5%, pocięty jedynie ciekami okresowych wód powierzchniowych oraz szeregiem niewielkich zagłębień bezodpływowych, co decyduje o korzystnych warunkach dla lokalizacji zabudowy. Większe spadki związane są z występowaniem pagórków kemowych o dość stromych zboczach (spadki 10–20°), zgrupowanych na wschód od miejscowości gminnej.

Środkową część wysoczyzny, w tym zachodnią część terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, rozcina dolinka erozyjna, której dno znajduje się na wysokości 120,5–122,5 m n.p.m. W obrębie analizowanego terenu (działki o nr ewidencyjnym 579, położonej w obrębie wsi Lutocin), deniwelacje dochodzą do około 4 m i wynoszą: od 120,1 m n.p.m. w części południowo-zachodniej do 124,0 m n.p.m. – w części północno-wschodniej. Generalnie spadek i ukształtowanie terenu nie stwarzają ograniczeń w sposobie użytkowania i zagospodarowania przestrzennego.

Obszar gminy Lutocin pokrywają utwory czwartorzędowe o zmiennej miąższości, która jest wynikiem, przebiegających z różną intensywnością, zaburzeń glacictektonicznych. Centralnie położony płat wysoczyzny morenowej, gdzie położony jest teren objęty planem, zbudowany jest głównie ze słaboprzepuszczalnych glin zwałowych. Występowanie 80–90 m miąższości utworów czwartorzędowych w Lutocinie, wśród których warstwa glin zwałowych sięga 30–40 m, można stwierdzić na podstawie analizy głębokich otworów studziennych. Na przeważającym terenie miejscowości gminnej tj. w północnej i środkowej części Lutocina, gliny występują już od powierzchni terenu i nie zostały przewiercone do głębokości 4,5 m. W dnie dolinki bocznej – erozyjnej, osady rzeczne holocenu wykształcone jako piaski oraz muły jeziorne. Jediną formę akumulacji lodowcowej, którą jest kem położony na wschód od Lutocina budują piaski oraz żwiry wodnolodowcowe i lodowcowe, w części stropowej przemieszane z gliną zwałową. Występują tu obok utworów dobrze przemytych o zróżnicowanej frakcji soczewki i wkładki gliniaste. Poza wzniesieniem kemowym, z okresu kształtowania się pierwotnej rzeźby wysoczyzny morenowej pochodzą również liczne zagłębienia wytopiskowe o głębokości do 3 metrów – obecnie w znacznym stopniu pozacieranane.

Poniżej osadów czwartorzędowych, na podłożu kredowym zalegają osady trzeciorzędowe. Osady trzeciorzędowe o miąższości około 150 m reprezentowane są przez: osady oligocenu (piaski kwarcowo-glaukonitowe z iłami i mułkami), serię lądowych osadów miocenu (iły, mułki, piaski z wkładkami węgla brunatnego) oraz warstwę osadów pliocenu (iły i mułki).

W związku ze zróżnicowanym wykształceniem osadów czwartorzędowych, prawie na całym obszarze ich zalegania istnieją warunki do obecności kilku poziomów wodonośnych. Pierwszy poziom to przypowierzchniowe wody gruntowe, bezpośrednio uzależnione od opadów atmosferycznych. Jest to warstwa wodonośna bardzo zmienna i nieciągła, miejscami nie występuje. Na terenie miejscowości Lutocin wody gruntowe charakteryzują się:

- napiętym zwierciadłem wody;
Wody o takim charakterze występują na zmiennych głębokościach głównie w postaci sączeń śródglinowych w przewarstwieniach piaszczystych i żwirowych i nie stanowią ciągłego poziomu. Występują również okresowo, a zasięg ich występowania uzależniony jest od intensywności opadów atmosferycznych.
W obrębie zerodowanej części wysoczyzny mogą okresowo stagnować wody roztopowe, których odpływ utrudniony jest w znacznym stopniu istniejącym zainwestowaniem.
- swobodnym zwierciadłem wody;
Wody gruntowe charakteryzujące się swobodnym zwierciadłem wody występują w gruntach przepuszczalnych w obrębie tarasu zalewowego i dolinki erozyjnej. Poziom zwierciadła wody występuje na tym terenie przeważnie na głębokości 1,5 m p.p.t., lub płycej w okresach wysokiego stanu wód gruntowych.
Woda gruntowa podlega w różnym stopniu presji antropogenicznej związanej przede wszystkim z rolniczym wykorzystaniem terenu oraz występowaniem zabudowy zagrodowej w warunkach nie wystarczającej izolacji nadkładu eksploatowanej warstwy wodonośnej.

Tabela 1 - Budowa geologiczna i warunki wodne jednostek geomorfologicznych wysoczyzny morenowej

Rzeźba terenu	Budowa geologiczna	Wody gruntowe I poziomu wodonośnego
wysoczyzna morenowa płaska, wyrównana powierzchnia, deniwelacje do 3 m, spadki do 2°	- gliny morenowe z piaszczystymi eluwiami w stropie, - miąższość eluwiów lokalnie przekracza 1 m.	- woda gruntowa występuje pod postacią sączeń śródgliniastych lub w soczewkach piaszczystych wśród glin pod ciśnieniem hydrostatycznym, - lokalnie brak I poziomu wodonośnego
kulminacje wysoczyzny wysokość względna 2-3 m, łagodne zbocza, płaskie wierzchołki		
formy szczelinowe akumulacji lodowcowej wysokość względna do 10m, kopulasty grzbiet, spadki 10° - 20°	- piaski i żwiry wodnolodowcowe z przewarstwieniami glin morenowych. Lokalnie pokryte gliną morenową i piaszczystymi eluwiami, - miąższość osadów około 10 m.	- swobodne zwierciadło wody gruntowej wśród piasków wodnolodowcowych, na przeważającym obszarze na głębokości powyżej 4 m.

Rzeźba terenu	Budowa geologiczna	Wody gruntowe I poziomu wodonośnego
doliny nieckowate głębokość wcięcia 2-5 m, spadki poprzeczne 4 - 8°	- gliny morenowe pokryte piaszczystymi eluwiami i deluwiami o miąższości 1-2,5 m.	- woda gruntowa o swobodnym zwierciadle występuje w piaszczystych utworach pokrywowych na głębokości 0 – 2 m, - lokalnie brak I poziomu wodonośnego
zbocza wysoczyzny wysokość 2-5 m, spadki 4 - 10°		
zagłębienia wytopiskowe głębokość 1-3 m	- piaski, lokalnie mułki zastoiskowe o miąższości 1-2 m na glinach morenowych. Lokalnie pokryte deluwiami, namułami piaszczystymi lub torfami o miąższości do 1,5 m.	

Wyznaczone w planie tereny przeznaczone pod zabudowę (tereny: **MN, MNU, U**) obejmują grunty o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych i nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków.

Położenie gminy Lutocin na przedpolu moren czołowych i szlaku odpływu wód glacialnych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego i północnopolskiego ma wpływ na dużą zmienność gleb. Przeważająca część gminy Lutocin położona na sandrze charakteryzuje się glebami słabymi jakościowo. Na piaskach średnich i piaskach luźnych wytworzyły się gleby brunatne wylugowane oraz gleby bielcowe w przewadze kompleksu 5, 6, 7 i 9-go. W obrębie wysoczyzny morenowej, w tym w obrębie geodezyjnym Lutocin występują natomiast duże połacie gleb zaliczane do gleb bielcowych oraz czarnych ziem, głównie czarne ziemie zdegradowane. Występują tu gleby najlepszej jakości, najbardziej przydatne do produkcji rolnej. Są to gleby o składzie mechanicznym piasków gliniastych mocnych lub pyłów na podłożu glin lub piasków słabo gliniastych, klasyfikowane głównie do kompleksu przydatności rolniczej:

- 2-go pszennego dobrego - większe zwarte kompleksy występują w rejonie wsi: Przeradz Wielki, Przeradz Nowy, Dębówka, Lutocin, Mojnowo;
- 4-go żytniego bardzo dobrego - większe zwarte kompleksy występują w rejonie wsi: Chromakowo, Przeradz Nowy, Dębówka, Lutocin.

W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IIIa, IIIb, IVa, IVb.

Łącznie gleb średnich i dobrych jakościowo jest w obrębie geodezyjnym Lutocin 1,5 – 2 razy więcej niż średnio w całej gminie Lutocin. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych grunty rolne podlegające ochronie przed zmianą rolniczego użytkowania na cele nierolnicze obejmują gleby zaliczane do I-III klasy bonitacyjnej.

W dolinach niewielkich cieków oraz obniżeniach terenowych wytworzyły się gleby torfowe, murszowo-mineralne i czarne ziemie. W zależności od lokalnych warunków wodnych są to użytki zielone lub grunty orne. Większość użytków zielonych jest średniej jakości, zaliczana do kompleksu 2z (użytki zielone średnie).

Teren objęty planem stanowi użytek rolny – z trzech stron otoczony jest terenami zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, jedynie od strony zachodniej przylega do drogi powiatowej relacji Poniatowo - Lutocin - granica województwa - Września - Borowo (4620W). W strukturze użytkowania analizowanego terenu występują:

- pastwiska trwałe:
 - III klasy - 0,8688 ha co stanowi 18,5% powierzchni terenu;
 - IV klasy - 3,2225 ha, co stanowi 68,5% powierzchni terenu;
- grunty orne:
 - klasy IIIb - 0,0378 ha, co stanowi 0,8%; powierzchni terenu;
 - klasy IVb - 0,4664 ha, co stanowi 9,9% powierzchni terenu;
- tereny zabudowane - 0,0427 ha (0,9% powierzchni terenu);
- nieużytki - 0,0638 ha (1,4% powierzchni terenu).

Ze względu na stosunkowo mały obszar opracowania (4,702 ha) zróżnicowanie typów i gatunków gleb jest małe. Dominują użytki rolne średnie jakościowo, około 74% powierzchni działki zajmują gleby IV klasy bonitacyjnej. Swoiste wyspy środowiskowe w krajobrazie rolniczym stanowią niewielkie skupiska drzew i krzewów. Występują one głównie w północnej części terenu, w sąsiedztwie granicy z działką nr ewidencyjny 575 i 577, w części wschodniej - wzdłuż granicy z działką nr ew. 585/3 i 586/3 oraz w rejonie nieużytku - niewielkiego, o powierzchni 0,06 ha, bezodpływowego zagłębienia.

Kompleksowy układ roślinności wysokiej tworzą wraz z zadrzewieniami tereny leśne, których występowanie związane jest z ukształtowaniem się dużych struktur geomorfologicznych. Większe kompleksy leśne grupują się w zachodniej i południowej części gminy, największy, silnie rozczłonkowany ciągnie się wzdłuż zachodniej granicy gminy łącząc się z kompleksami sąsiedniej gminy Skrwilno. Występują to rozległe powierzchnie ze starym drzewostanem, są to lasy odporne na antropopresję o korzystnych warunkach bioklimatycznych, odpowiednie dla penetracji i wykorzystania rekreacyjnego. Duże kompleksy leśne występują również na południe i zachód od miejscowości gminnej, w odległości około:

- 3,6 km - 4,5 km od centrum wsi Lutocin, w tym od terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, na gruntach wsi Boguszewiec;
- 1,3 km - 1,7 km od centrum wsi Lutocin, w granicach obrębu geodezyjnego Lutocin.

Łącznie, na koniec 2012 roku tereny lasów i zadrzewień zajmowały na obszarze gminy Lutocin 2581,1 ha. Wskaźnik lesistości gminy wyniósł 20,0% i był on niższy zarówno od wskaźnika lesistości dla powiatu żuromińskiego - 21,0% jak i dla województwa mazowieckiego - 22,9%. Drzewostan pochodzi w większości ze sztucznych nasadzeń i odnowień, w którego składzie gatunkowym panuje sosna wprowadzona na większość typów siedlisk. Gatunki drzew liściastych takie jak: dąb szypułkowy, grab zwyczajny i jesion wyniosły występują jedynie jako domieszka lub podrost w kulturach sosnowych. Żyzność siedlisk leśnych pozostaje w ścisłej zależności od poziomu wody gruntowej znajdującej się w zasięgu systemu korzeniowego. Siedliska niezbyt silnie uwilgotnione, a jednocześnie względnie żyzne⁶ w większości zostały wykorzystane na cele rolnicze, w niewielkim stopniu - przeznaczone pod zalesienie.

⁶ Siedliskom tego rodzaju odpowiadają potencjalnie zbiorowiska leśne typu grądów i dąbrów.

Na obszarach o glebach wysokiej bonitacji, gdzie możliwości zwiększania lesistości są bardzo małe, zadrzewienia pełnią funkcje analogiczne do lasu. Występują wśród pól, wzdłuż cieków wodnych, dróg, na granicy pola z lasem, w sąsiedztwie zabudowań oraz w miejscach gospodarczo niewykorzystanych takich jak: strome stoki, garby wzniesień. Zajmują stosunkowo żyzne gleby, o małej zawartości wapnia. Odgrywają ważną rolę w równowadze środowiska, korzystnie wpływają na retencjonowanie wody i łagodzenie ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych oraz przeciwdziałają degradacji i erozji gleb. Zadrzewienia usytuowane wzdłuż cieków, systemami korzeniowymi wychwytyują niewykorzystane substancje nawozowe, ograniczając tym samym proces eutrofizacji⁷.

W uregulowaniu stosunków wodnych zachodniej i środkowej części gminy Lutocin, położonej jest w zlewni rzeki Skrwy, zasadnicze znaczenie ma rzeka Chraponianka. W jej zlewni występuje zawiślana i gęsta sieć strug i rowów, a jej znaczne obszary pokrywają torfy i piaski wydymowe. Rowy melioracyjne o niewielkich przepływach, odwadniają rozległe użytki zielone podczas największych wezbrań, będących skutkiem wiosennego topnienia śniegu oraz intensywnych opadów atmosferycznych. Chraponianka jest niewielkim, długości 19,3 km ciekim, przepływającym w odległości około 2,5 km od południowej granicy terenu objętego projektem planu. Jest to wyprostowany i skanalizowany w ramach melioracji ciek, działający osuszająco na liczne podmokłości. Z terenu miejscowości gminnej odpływ wód powierzchniowych odbywa się głównie za pośrednictwem znacznej ilości okresowych cieków wód powierzchniowych, które odprowadzają swe wody do zagłębień bezodpływowych lub w południowej części terenu do Skrwy generalnie w kierunku południowym - zgodnie z nachyleniem terenu. Charakterystyczną cechą analizowanego obszaru są liczne podmokłości oraz słabo zorganizowana sieć odpływu powierzchniowego.

W Rozporządzeniu Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć:

- jednolita część wód powierzchniowych JCWP Chraponianka (PLRW2000232756329), w której zlewni położony jest teren objęty projektem planu, uznana została za wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- na terenie gminy Lutocin, w obrębach geodezyjnych: Dębówka, Lutocin, Przeradz Mały, Przeradz Wielki oraz Szoniec (nr: 143704_2.0005; 143704_2.0010; 143704_2.0016; 143704_2.0017; 143704_2.0023.) wskazany został obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego OSN Prawostronne dopływy Zb. Włocławek, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć.

⁷ Eutrofizacja – proces wzbogacania wód w substancje pokarmowe, głównie w związki azotu i fosforu, zachodzący naturalnie lub antropogenicznie. Użyźnienie naturalne następuje poprzez spływ ze zlewni związków mineralnych i materii organicznej, rozkładanej następnie przez mikroorganizmy w zbiorniku. Nadmierna eutrofizacja traktowana jest jako zanieczyszczenie, ponieważ jest przyczyną niekorzystnych zmian w ekosystemie, takich jak ubytki tlenu umożliwiające rozwój bakterii beztlenowych, które wytwarzają siarkowodor niszczący życie na dnie zbiorników wodnych. Proces ten dotyczy zarówno zbiorników wodnych, jak i cieków.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu rolnictwa na jakość wód tego obszaru opracowany został Program działań dla OSN Prawostronne dopływy Zb. Włocławek określony Rozporządzeniem Nr 9/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego Prawostronne dopływy Zbiornika Włocławek (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 31 maja 2013 r. poz. 61860 z późn. zm.). Program określa rodzaje, terminy i okresy obowiązywania środków zaradczych na OSN, które w zakresie praktyki rolniczej skierowane są do stosowania przez prowadzących działalność rolniczą na tym obszarze. Celem programu jest zapobieganie pogorszeniu stanu wód oraz poprawa stanu wód, w których pogorszenie już nastąpiło (ich jakość spadła poniżej określonych prawem norm).

Od wrażliwości na zanieczyszczenia z powierzchni terenu, czyli od stopnia ich izolacji warstwami utworów słaboprzepuszczalnych zależy jakość wód podziemnych. Ponieważ obszar miejscowości gminnej, w tym teren objęty planem charakteryzuje pełna izolacja pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego od powierzchni, wody podziemne są dobrej jakości. Cechuje je naturalnie podwyższona zawartość żelaza i manganu⁸ (na skutek panujących w zakrytych zbiornikach warunków utleniająco-redukcyjnych), co warunkuje konieczność procesów odżelaziania i odmanganiania wody. Wody te stanowią podstawę zaopatrzenia w wodę ludności gminy. Są to wody związane z występowaniem na zmiennej głębokości międzymorenowych piasków i żwirów. Na podstawie wykonanych wierceń w Lutocinie stwierdzono istnienie wśród utworów morenowych dwóch poziomów wodonośnych:

- górny poziom związany jest z piaskami występującymi na głębokości 28-45 m i 38-58 m,
- dolny poziom związany jest z piaskami występującymi w spągu czwartorzędu na głębokości 70-87 m.

Warstwy te nie posiadają bezpośredniego kontaktu hydraulicznego, natomiast zbliżony poziom, na którym stabilizuje się zwierciadło wody wskazuje na to, że mają wspólne obszary zasilania i drenażu. Na podstawie Mapy hydrogeologicznej Polski można stwierdzić, że rejon ujęcia wody oraz obszar położony na kierunku spływu wód do ujęcia, izolowany jest od powierzchni przez nadkład utworów słaboprzepuszczalnych w promieniu co najmniej 8-10 km. Z obliczeń przeprowadzonych w Dodatku do dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby ujęć wody podziemnej z utworów czwartorzędowych dla wodociągu w Lutocinie⁹ wynika, że ujmowana warstwa wodonośna posiada bardzo korzystne warunki izolacyjne – czas przesączania przez nadkład glin zwałowych dla najmniejszej miąższości wynosi minimum 70 lat.

Wody podziemne występujące w utworach starszych nie są wykorzystywane gospodarczo. Stosunkowo dużą zasobnością charakteryzujący się miocenijski poziom wodonośny cechuje brunatne zabarwienie, natomiast oligocenijski poziom wodonośny o nie budzącej zastrzeżeń jakości wody - cechuje stosunkowo niewielka wydajność.

⁸ Naturalna przeciętna zawartość żelaza mieści się zazwyczaj w przedziale 1 do 3 mg/l, a manganu od 0,05 do 0,7 mg/l. Przy dopuszczalnej zawartości w wodach pitnych do 0,2 mg Fe/l oraz 0,05 mg Mn/l, oznacza to niezbędność odżelaziania i odmanganiania wody.

⁹ GEO-GEO Pracowania Geofizyki i Geologii, Warszawa 2003 r.

Położenie gminy Lutocin na pograniczu dwóch mezoregionów (Równina Urszulewska - zachodnia część gminy i Równina Raciąska - pozostały obszar) ma wpływ na warunki klimatyczne, w tym na zmiany temperatury w ciągu roku, wielkość opadów, siłę i kierunek wiatrów. Obszarami najbardziej narażonymi na powstawanie zastoisk wilgotnego powietrza oraz powstawanie i utrzymywanie się mgieł są tereny wilgotnych łąk i pastwisk, zwłaszcza dolina rzeki Chraponianki i Swojęcianki. Obszary wyżej położone - poza dolinami rzek oraz terenowymi obniżeniami, dostatecznie przewietrzane charakteryzują się dobrymi warunkami klimatu lokalnego. Miejscowość gminna, na terenie której znajduje się teren objęty projektem planu, stanowi fragment zdenudowanej wysoczyzny morenowej. Wysoczyzna morenowa odznacza się dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi i solarnymi. Najkorzystniejszymi warunkami klimatycznymi, korzystnymi warunkami termicznymi i najlepszym nasłonecznieniem, charakteryzują się zbocza o ekspozycji południowej.

Na analizowanym obszarze przeważają wiatry z sektora zachodniego, których średnia prędkość w zależności od pory roku wynosi 3,9-6,4 m/sek. Korzystne warunki wietrzne tj. niezbyt intensywne nawietrzanie i jednocześnie dostateczne przewietrzanie, panują na przeważającym obszarze gminy. Na warunki klimatu lokalnego wpływa również sposób zabudowy terenu oraz stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Przy obecnym zagospodarowaniu gmina Lutocin cechuje się na ogół dobrymi warunkami aerosanitarnymi. Tło zanieczyszczeń kształtują głównie lokalne kotłownie i paleniska domowe oraz emisja nieorganizowana z podłoża podczas suszy i wietrznej pogody, zwłaszcza w okresie prac polowych. Do źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza o lokalnym, ograniczonym zasięgu należą środki transportu, które emitują do powietrza wiele substancji. W sąsiedztwie analizowanej działki nr 579 w Lutocinie, poza terenami zabudowanym i użytkowanymi rolniczo, występują tereny komunikacyjne - droga powiatowa relacji Poniatowo - Lutocin - granica województwa - Września - Borowo (4620W) o stosunkowo dużym w skali gminy natężeniu ruchu. Lokalnie ujemnie oddziałują na warunki higieny atmosfery obiekty hodowlane służące specjalistycznej produkcji rolnej. Większe obiekty hodowlane są źródłem nieorganizowanych emisji nieszkodliwych lecz uciążliwych dla sfery mieszkaniowej odorów, zanieczyszczeń bakteriologicznych, pyłów i związków azotu. Zaliczane do obiektów, które mogą powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego

W zakresie specjalistycznej produkcji rolnej na terenie gminy dominuje chów trzody chlewnej i bydła, znaczącą pozycję zajmuje również chów drobiu. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich wg spisu rolnego (2010 r.) przedstawiał się następująco: bydło ogółem - 10,3 tys. szt., w tym krowy - 5,5 tys. szt., trzoda chlewna - 60,5 tys. szt., drób - 581,8 tys. szt. Funkcjonowanie obiektów produkcji zwierzęcej w obszarze o wykształconej w gminie specjalizacji w produkcji zwierzęcej ma wpływ na pogorszenie warunków aerosanitarnych w ich sąsiedztwie. Istniejące zainwestowanie (chlewnie, obory, kurniki) wskazują, że produkcja zwierzęca jest słabo powiązana z produkcją roślinną i często posiada charakter przemysłowy. Kierunki produkcji rolnej i uzyskiwane wyniki powiązane są uwarunkowaniami glebowymi. Wyróżnia się południowo-wschodni i wschodni rejon gminy, gdzie przeważają grunty słabe jakościowo a jednocześnie jest to najbardziej towarowy rejon gminy.

5.2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Obszar objęty planem położony jest:

- w Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry, który obejmuje około 99,1% powierzchni gminy (pozostały obszar gminy znajduje się w zasięgu Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu), na którym zasady gospodarowania reguluje rozporządzenie nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 poz. 2455 z późn. zm.):
 - nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 194, poz. 7021).
 - uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 34/13 z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 2486).

W obszarze chronionego krajobrazu konieczne jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym. Na terenie gminy Lutocin są to większe kompleksy leśne połączone ciągami powiązań przyrodniczych. Należą do nich trudno dostępne tereny bagienne, rozległe obniżenia terenowe i nieckowate doliny, wśród których ważną rolę pełni lokalny ciąg ekologiczny funkcjonujący w oparciu o dolinę rzeki Chraponianki. U źródeł tej rzeki, około 6 km na północ od terenu objętego planem znajduje się torfowisko Siemcichy - rozległy obszar podmokłych łąk, pastwisk, łożowisk i torfianek. Na tym obszarze stwierdzono (1991 rok) m. in. występowanie 68 gatunków ptaków. Ograniczona penetracja oraz zróżnicowanie siedliskowe stworzyły również korzystne warunki bytowania dla wydry oraz innych ssaków: dzik, sarna, lis, zając szarak i małych ssaków drapieżnych. Obserwowane w ostatnim dziesięcioleciu obniżenie poziomu wód gruntowych ma niewątpliwy wpływ na zanik wielu istniejących w badanym okresie fitocenoz oraz znacznych ubytków we florze i faunie.

- ponad 5 km na zachód od obszaru Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki, dla którego obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Według standardowego formularza danych opracowanego dla w/w obszaru Natura 2000, ujemny wpływ na chronione tu gatunki roślin i zwierząt może mieć: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych, zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego. W trakcie opracowywania jest plan zadań ochronnych, który stworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Będzie zawierał również wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw.

- około 5 km na północny wschód i na północny zachód od istniejących na terenie gminy Lutocin parków podworskich w miejscowościach: Chromakowo i Szoniec. Znaczne ubytki drzew w stosunku do stanu pierwotnego spowodowane jest naturalnym procesem starzenia się i obumierania drzew oraz jest negatywnym skutkiem działalności człowieka, w tym niszczenia i wycinania drzew, zanieczyszczenia powietrza i gleby, obniżenia poziomu wód gruntowych.

Szczególnie cenny jest park w Chromakowie z II połowy XVII w. o powierzchni 5,4 ha, na terenie którego zachowała się duża ilość drzew o charakterze pomników przyrody. Jest to - zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 33 z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu żuromińskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 poz. 5331) aleja lip drobnolistnych, składająca się z 70 drzew o wysokości 17 m i obwodach 115-505 cm.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Podstawową przesłanką do przystąpienia do sporządzenia niniejszego planu, dla części działki nr 579 w Lutocinie, była:

- potrzeba wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową oraz terenów przeznaczonych pod różnego rodzaju zagospodarowanie, w tym na cele parkingu;
- konieczność wprowadzenia ustaleń, zapewniających optymalną gospodarkę przestrzenną w centrum miejscowości gminnej.

Obecnie teren objęty planem użytkowany jest rolniczo. W strukturze użytkowania całej działki nr ewidencyjny 579 występują¹⁰: pastwiska trwałe (III klasy bonitacyjnej – około 18,5% powierzchni działki; IV klasy – ok. 68,5% powierzchni działki), grunty orne (klasy IIIb – ok. 0,8% powierzchni działki; klasy IVb – ok. 9,9% powierzchni działki), tereny zabudowane (ok. 0,9% powierzchni działki) oraz nieużytki (ok. 1,4% powierzchni działki). Ze względu na stosunkowo mały obszar opracowania (około 4,7 ha) zróżnicowanie typów i gatunków gleb jest małe. Dominują użytki rolne średnie jakościowo, około 74% powierzchni działki zajmują gleby IV klasy bonitacyjnej. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu przewiduje się dalsze użytkowanie rolnicze terenu, którego konsekwencją może być degradacja gleb oraz możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych nawozami rolniczymi.

Odpływy z terenów rolniczych stanowią jedno z najgroźniejszych źródeł zanieczyszczeń obszarowych, zawierają duże ilości związków chemicznych pochodzących z nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Są to głównie związki azotu i fosforu powodujące (zwłaszcza w wodach stojących) nadmierny wzrost żyzności wód, prowadzący do przeżyźnienia (politrofi). Obszarowymi źródłami zanieczyszczeń są użytki rolne, a w szczególności grunty orne i sady. Główne rodzaje i źródła zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa oraz ich skutki dla środowiska przedstawia poniższa tabela 2.

¹⁰ Zgodnie z wypisem z rejestru gruntów.

Tabela 2 - Główne źródła zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa oraz ich skutki dla środowiska

Rodzaj zanieczyszczeń	Źródła zanieczyszczeń	Skutki dla środowiska
Składniki pokarmowe roślin, głównie azotany i fosforany	Nawozy mineralne i naturalne stosowane w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób	Pogorszenie jakości wody pitnej, nadmierny rozwój planktonu w wodach powierzchniowych, zakwity wód
Substancje toksyczne - środki ochrony roślin, metale ciężkie	Chemiczna ochrona roślin, stosowanie osadów ściekowych i kompostów przemysłowych	Skażenie wód, zagrożenie dla życia biologicznego w wodach, wyłączenie wód z rekreacji
Drobne nieorganiczne i organiczne cząstki gleby tworzące zawiesinę	Erozja wodna i wietrzna, stosowanie nawozów naturalnych i organicznych w niewłaściwy sposób	Zagrożenie dla życia biologicznego, wyłączenie z rekreacji, trudny przesył wody

Źródło: Kodeks dobrej praktyki rolniczej. Ochrona wód (http://www.eko.org.pl/lkp/poradniki/kdpr/c_woda.pdf)

W związku z wdrożeniem Programu działań dla obszaru szczególnie narażonego Prawostronne dopływy Zbiornika Włocławek, przewidywanym do realizacji na lata 2012-2016, w efekcie należy oczekiwać poprawy jakości wód między innymi w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych Chroponianka¹¹, w której położony jest teren objęty projektem planu. Kontrola rolniczych źródeł zanieczyszczenia i wypełniania obowiązków przez prowadzących działalność rolniczą na wyznaczonym obszarze, realizowana przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, ma na celu oszacowanie efektów zastosowanych środków zaradczych oraz umożliwienie podjęcia właściwych decyzji co do dalszych działań. Monitorowanie stanu środowiska i dbałość o jego jakość są warunkiem racjonalnego korzystania zarówno z zasobów jak i walorów środowiska.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że prognozowane zmiany w środowisku przyrodniczym w związku z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem (tj. w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu) nie będą miały charakteru gwałtownych przekształceń.

Istotnym zagrożeniem nie tylko w rejonie miejscowości gminnej, ale w całej gminie Lutocin, jest brak dostatecznego pokrycia planami w obrębie terenów zabudowanych, gdzie nowa zabudowa wprowadzana jest obecnie decyzjami o warunkach zabudowy. Duży udział w wydanych decyzjach mają decyzje dotyczące modernizacji i rozbudowy budynków inwentarskich, sporządzane w celu poprawy warunków utrzymania i żywienia zwierząt w gospodarstwach rolnych. Zrealizowane w ostatnim czasie inwestycje umożliwiły zwiększenie skali produkcji zwierzęcej oraz zmniejszenie nakładów pracy przy obsłudze zwierząt, a jednocześnie wzrost uciążliwości dla otoczenia, w szczególności z uwagi na pylenie, zapachy i wydzielanie się substancji toksycznych.

¹¹ Są to wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych wyznaczone na podstawie art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Obecnie, możliwość sytuowania nowych budowli rolniczych uciążliwych dla otoczenia reguluje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin przyjęte uchwałą nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Lutocin z dnia 30 sierpnia 2013 roku. W części II studium określone zostały kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Warunkiem realizacji (rozbudowa i budowa) obiektów specjalistycznej produkcji zwierzęcej (obory, chlewnie, kurniki) jest obecnie zachowanie minimalnej odległości od zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi: 200m przy wielkości obsady 40-60 DJP; 500m przy wielkości obsady 61-150 DJP i 1000m przy wielkości obsady powyżej 150 DJP. Ustalenia te mają na celu ograniczenie uciążliwości, konfliktów funkcjonalno-przestrzennych i poprawę odczuć estetycznych. Odizolowanie obiektów hodowlanych od przyległych terenów pasami zieleni ograniczy w znacznym stopniu zagrożenie związane z ich funkcjonowaniem a jednocześnie umożliwi zachowanie lokalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin, po uwzględnieniu lokalnych różnicowań przestrzennych wynikających z uwarunkowań przyrodniczych, społeczno-ekonomicznych i techniczno-infrastrukturalnych, predyspozycji funkcjonalnych oraz roli poszczególnych obszarów w dotychczasowym rozwoju gospodarczym gminy, w zakresie zagospodarowania przestrzennego ustalone zostały kierunki działań, wśród których część odpowiada przewidywanemu w projekcie planu zagospodarowaniu. Są to:

- zachowanie i rozwój wykształconych funkcji dla poszczególnych obszarów i jednostek osadniczych,
 - rozwój miejscowości Lutocin jako ośrodka obsługi ludności gminy,
 - wykorzystanie lokalnych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- modernizacja układu komunikacyjnego.

Wyznaczone w studium podstawowe kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, którym podporządkowana będzie realizacja ustaleń projektu opracowywanego planu, zmierzać będą do tworzenia warunków dla rozwoju podstawowej funkcji gminy tj. rolnictwa oraz aktywizacji gospodarczej poprzez przygotowanie oferty terenów dla funkcji usługowych i osadniczych. Zmiany struktury przestrzennej w rejonie miejscowości gminnej dotyczyć będą przede wszystkim zmniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku wyznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową i usługową oraz na cele komunikacji. Sprzyjać będą wykształceniu się miejscowości Lutocin jako ośrodka o znaczeniu ponadlokalnym oraz wpłyną na wzrost aktywizacji gospodarczej i poprawę jakości życia mieszkańców.

Zakładanemu w projekcie planu zagospodarowaniu i zainwestowaniu, związanemu z przeznaczeniem terenów na cele: usług, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dróg publicznych i parkingów oraz z rolniczym użytkowaniem wschodniej części działki nr ew. 579, towarzyszyć będzie nieznaczące wykorzystanie zasobów i walorów środowiska (oddziaływanie na środowisko). Nie są to bowiem przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. Ustaw Nr 213 z dnia 9 listopada 2010 r. z późn. zm.) zabudowa mieszkaniowa oraz usługowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, w tym na obszarze chronionego krajobrazu zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Ponieważ łączna powierzchnia zabudowy, którą jest powierzchnia terenu zajęta przez obiekty budowlane oraz pozostała powierzchnia przeznaczona do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia, na wyznaczonych terenach nie przekracza 2 ha, dlatego też nie przewiduje się potencjalnie znaczącego oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Szczegółowe rozpoznanie stanu zagospodarowania przestrzennego i możliwości rozwoju, przeprowadzone w ramach I etapu opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin oraz analiza stanu oraz funkcjonowania środowiska w zakresie poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań – przeprowadzona w ramach sporządzonego do projektu planu opracowania ekofizjograficznego, pozwoliły na identyfikację głównych problemów mających wpływ na sposób zagospodarowania przestrzennego terenu objętego planem i jego otoczenia. Do problemów przyrodniczych i ekologicznych istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należą:

- zbyt duża dysproporcja między odsetkiem ludności korzystającej z sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej w granicach wyznaczonej Rozporządzeniem nr 7 Wojewody Mazowieckiego z dnia 21 marca 2007 r. aglomeracji Lutocin;
W latach 2009-2010 wybudowana została w Lutocinie gminna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 130 m³/dobę oraz sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki ze 197 budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania. Sukcesywna rozbudowa gminnej sieci kanalizacyjnej w granicach wyznaczonej aglomeracji Lutocin¹² na terenach przeznaczonych do zabudowy, ograniczy do minimum niekontrolowane zrzuty ścieków oraz wyeliminuje stosowanie nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych, które stanowiły dotychczas główne zagrożenie dla jakości wód podziemnych.
- istnienie faktycznych i potencjalnych (w sytuacjach awaryjnych) zagrożeń dla utrzymania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
W przypadku rolniczego wykorzystania terenu należy podejmować działania określone w Rozporządzeniu Nr 9/2013 Dyrektora RZGW w Warszawie z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego Prawostronne dopływy Zbiornika Włocławek (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 61860 z późn. zm.) w zakresie poprawy praktyki rolniczej.

¹² Wyznaczona aglomeracja Lutocin o równoważnej liczbie mieszkańców 2103, położona jest na terenie gminy Lutocin, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w miejscowości Lutocin. W skład aglomeracji wchodzi miejscowości: Lutocin, Elźbiecin, Felcyn, Jonne, Seroki, Mojnowo i Parlin.

Wskazane działania dotyczą: okresów nawożenia, warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowania z odciekami, zasad nawożenia pól na terenie o dużym nachyleniu, ograniczenia nawożenia na glebach podmokłych, zalanych, zamarzniętych lub pokrytych śniegiem, nawożenia w pobliżu cieków oraz dawek i sposobów nawożenia.

Należy wykluczyć wprowadzenie takich funkcji, których realizacja mogłaby przyczynić się do pogorszenia stanu środowiska (jakości wód).

- konieczność respektowania zasad gospodarowania określonych w rozporządzeniu nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 poz. 2455 z późn. zm.);

Zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych wymaga dostosowania form zagospodarowania do istniejących walorów i zasobów przyrodniczych oraz uwzględnienia predyspozycji dla przyszłego zainwestowania: kontynuacja istniejącej zabudowy, pełne uzbrojenie (sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacyjna, telekomunikacyjna), korzystne warunki bioklimatyczne.

- obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów – selekcję i gromadzenie odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia;

Gospodarka odpadami jest jednym z najważniejszych problemów ekologicznych. Jest to spowodowane stale zwiększającą się masą powstających odpadów i nie wystarczającym ich gospodarczym wykorzystaniem. Na terenie gminy Lutocin funkcjonuje obecnie system odpłatnego odbioru odpadów zmieszanych z terenu każdej posesji¹³. Odbiór odpadów od mieszkańców odbywa się w oparciu o zawarte umowy z Regionalnym Zakładem Gospodarki Odpadami w Rachocinie pow. sierpecki.

Większość wymienionych, zidentyfikowanych problemów przyrodniczych dotyczy obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, w szczególności ze względu na ograniczone możliwości gospodarczego inwestowania na terenach chronionych. Zgodnie z ww. rozporządzeniem w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry, na tym terenie obowiązuje szereg zakazów, w tym w szczególności:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Zakaz ten nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

¹³ Do 2005 roku odpady komunalne składowane były na nie spełniającym wymogów ochrony środowiska wysypisku w rejonie wsi Boguszewiec. Zainstalowane piezometry pozwalają prowadzić stałą kontrolę wpływu obiektu na wody podziemne.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zawarte w wielu dokumentach strategicznych przeanalizowano pod kątem ich uwzględnienia podczas opracowywania projektu planu.

Zrównoważonemu rozwojowi jako jednej z polityk horyzontalnych Unii Europejskiej została poświęcona Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej (2001 r) oraz bazująca na niej Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (2006 rok). Dokument w skondensowany sposób przedstawia zmieniającą się rolę zrównoważonego rozwoju w kształtowaniu polityki Unii Europejskiej w najważniejszych obszarach przekrojowych: zmiany klimatu i czysta energia, zrównoważony transport, zrównoważona konsumpcja i produkcja, ochrona zasobów naturalnych i gospodarowanie nimi, zdrowie publiczne, integracja społeczna, demografia i migracja oraz wyzwania w zakresie globalnego ubóstwa i trwałego rozwoju. Głównymi wyzwaniami Odnowionej strategii UE dotyczącej trwałego rozwoju są, w odniesieniu do ww. obszarów:

- ograniczenie zmian klimatu oraz ich kosztów i negatywnych skutków, jakie obciążają społeczeństwo i środowisko naturalne (obszar: zmiany klimatu i czysta energia),
- doprowadzenie do spełniania przez systemy transportowe gospodarczych, społecznych i dotyczących środowiska potrzeb społeczeństwa, przy jednoczesnej minimalizacji ich niepożądanego wpływu na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko przyrodnicze (obszar: zrównoważony transport),
- propagowanie modelu zrównoważonej konsumpcji i produkcji (obszar: zrównoważona konsumpcja i produkcja),
- poprawa gospodarowania zasobami naturalnymi oraz unikanie ich nadmiernej eksploatacji (obszar: ochrona zasobów naturalnych i gospodarowanie nimi),
- promocja zdrowia publicznego na równych warunkach oraz większa ochrona zdrowia przed zagrożeniami (obszar: zdrowie publiczne),
- integracja społeczeństwa dzięki uwzględnieniu solidarności wewnątrz- i między-pokoleniowej oraz zapewnienie stabilnej jakości życia, jako koniecznego warunku trwałego indywidualnego komfortu (obszar: integracja społeczna, demografia i migracja),
- propagowanie trwałego rozwoju, dbałość by polityka Unii Europejskiej była zgodna z globalnymi celami trwałego rozwoju oraz z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii (obszar: wyzwania w zakresie globalnego ubóstwa i trwałego rozwoju).

Zasada zrównoważonego rozwoju przyjęta w Konstytucji RP (art. 5 Konstytucji RP) jest również wiodącą zasadą polityki ekologicznej w Polsce. Najważniejszymi zadaniami polityki ekologicznej państwa jest ponadto poprawa jakości środowiska, powstrzymanie niekorzystnych zmian klimatu oraz ochrona zasobów naturalnych, w tym różnorodności biologicznej. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 to strategiczny dokument, który przez określenie celów i priorytetów ekologicznych określa kierunki działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowiska przyrodniczemu.

Polska musi sprostać trudnym zadaniom związanym z ochroną atmosfery i przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wyzwaniem dla kraju jest także sprostanie unijnym dyrektywom w sprawie jakości powietrza. Dla terenów, które nie spełniają unijnych standardów jakości powietrza, zostaną opracowane i zrealizowane programy naprawcze. Konieczna będzie również promocja najnowszych technologii służących ochronie środowiska, w tym promocja rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz modernizacja przemysłu energetycznego. Zgodnie z polityką ekologiczną, zasady ochrony środowiska i przyrody powinny być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego. Celem jest wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W dokumencie duży nacisk położono na ochronę zasobów naturalnych. Zakończenie prac nad listą obszarów Natura 2000 będzie miało istotne znaczenie dla przyspieszenia realizacji inwestycji infrastrukturalnych, w tym kolektorów kanalizacyjnych i linii energetycznych. Ważnym zadaniem dla zachowania i rozwoju różnorodności biologicznej będzie kontynuacja zalesień i zadrzewianie korytarzy ekologicznych łączących kompleksy leśne oraz racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w szczególności wodą. Założono również bardziej racjonalne korzystanie z zasobów geologicznych i poprawę gospodarki odpadami (zwłaszcza komunalnymi). W dokumencie przewidziane są także działania dotyczące podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa (zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”) oraz bezpieczeństwa ekologicznego, w tym ocena ryzyka powodziowego, ochrona gleb, rekultywacja terenów zdegradowanych i ochrona przed hałasem.

Osiągnięciu celów polityki ekologicznej sprzyja przestrzeganie następujących zasad:

- integralności polityki ekologicznej - uwzględnienie, na równi z celami gospodarczymi i społecznymi, celów ekologicznych;
- równego dostępu do środowiska przyrodniczego i jednakowego obowiązku jego ochrony;
- zanieczyszczający płaci - odpowiedzialność za skutki zanieczyszczenia i stwarzania zagrożeń ponosi jednostka użytkująca zasoby środowiska;
- uspołecznienia przez stworzenie warunków do uczestnictwa obywateli;
- ekonomizacji polityki ekologicznej, czyli osiągnięcia postawionych celów minimalnym nakładem sił i środków;
- przezorności - podwojenie działań, gdy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo wystąpienia problemu;
- prewencji - podejmowanie działań zabezpieczających na wszystkich etapach realizacji przedsięwzięć;
- stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT);
- subsydiarności - stopniowe przekazywanie kompetencji i uprawnień na niższych szczeblach zarządzania środowiskiem.

Ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym cele ochrony środowiska uwzględnione zostały w projekcie planu poprzez sformułowanie odpowiednich ustaleń - zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Projekt planu nie zawiera rozwiązań, które mogą być w konflikcie z przeanalizowanymi i wymienionymi wyżej celami. Zasada zrównoważonego rozwoju uwzględniona została w projekcie planu poprzez zapisy planu mające na celu ochronę środowiska oraz poprawę warunków życia mieszkańców Lutocina.

9. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Z realizacją określonego w projekcie planu zainwestowania i zagospodarowania związane będą różnorodne oddziaływania (zarówno pozytywne jak i negatywne) na poszczególne elementy charakteryzujące środowisko przyrodnicze oraz dotyczące środowiska życia ludzi. Są to – zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2e) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zmianami):

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Wpływ na środowisko oceniony został w poniższej tabeli (tabela 3) w odniesieniu do wyznaczonych w planie terenów:

- przewidywanych do zabudowy o różnym charakterze (funkcjach) tj. tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - **MN**, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - **MNU**, usług - **U**,
- rolniczych, obejmujących tereny użytków rolnych - **R**,
- komunikacji: teren parkingu - **Kp**, tereny dróg publicznych – **KDG** i **KDD**.

Tabela 3 – Prognozowane oddziaływanie na środowisko

Prognozowane oddziaływanie											
różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki i	dobra materialne
1. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN (o pow. ok. 0,9 ha)											
□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□

Prognozowane oddziaływanie											
różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki i	dobra materialne
2. teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MNU (o pow. ok. 1,1 ha)											
□	□	□	□	□	□	↓	□	□	□	□	□
3. tereny usług – U (o pow. ok. 0,4 ha)											
□	□	□	□	↓	↓	↓	□	□	□	□	□
4. teren parkingu - Kp											
□	↓	□	□	□	↓	↓	□	□	□	↓	□
5. teren drogi publicznej – KDG											
□	↓	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	□
6. teren drogi publicznej – KDD											
□	↓	□	□	□	↓	↓	□	□	□	□	□
7. teren rolniczy – R (o pow. ok. 1,2 ha)											
□	□	↑	↑	□	□	↑	↑	□	□	□	□

Oznaczenia:

wpływ pozytywny (m.in. poprawa jakości) - ↑

wpływ niezauważalny/mалоistotny - □

wpływ negatywny (m. in. pogorszenie jakości) - ↓

Tabela 3 zawiera ocenę (wpływ pozytywny/niezauważalny/negatywny) potencjalnych oddziaływań w ujęciu długoterminowym. W zestawieniu uwzględniono zatem skutki stałe, a pominięte zostały oddziaływania chwilowe i krótkoterminowe. Oddziaływania związane z etapem budowy (inwestycji i przedsięwzięć) w mniejszym lub większym stopniu są uciążliwe dla środowiska ze względu na: zanieczyszczenie powietrza i środowiska wodno-gruntowego, hałas, degradację krajobrazu (nasypy, wykopy), ograniczoną dostępność komunikacyjną.

Do oddziaływań pozytywnych zakwalifikowano oddziaływania skutkujące poprawą stanu środowiska w odniesieniu do stanu wyjściowego, analogicznie - do negatywnych - skutkujące pogorszeniem stanu środowiska w odniesieniu do stanu wyjściowego.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w większości oddziaływania niezauważalne (▫) związane będą z realizacją inwestycji w obrębie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej - **MN**, jednorodzinnej i usług - **MNU**). Kosztem terenów przewidzianych do zabudowy zmniejszeniu ulegną tereny użytkowane rolniczo. Należy przy tym zauważyć, że nowe zainwestowanie będzie stanowiło uzupełnienie i kontynuację (w kierunku południowym) zabudowy istniejącej.

Przeprowadzona analiza prognozowanego oddziaływania na poszczególne elementy charakteryzujące środowisko wykazała również, że najwięcej pozytywnych skutków ustaleń planu na środowisko (↑) związanych będzie z poprawą warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez wzmocnienie ochrony istniejących terenów otwartych (użytki rolne). Zaadaptowany w planie teren rolniczy (**R**), w obrębie którego znajduje się niewielki nieużytek, stanowi ogniwo w systemie powiązań przyrodniczych, którego sprawne funkcjonowanie umożliwi swobodną migrację flory i fauny oraz powiązanie obiektów przyrodniczych w skali miejscowej. Teren ten pełni funkcje ekologiczne oraz podnosi walory krajobrazowe. Istotne w skali lokalnej, ale negatywne skutki dla środowiska (↓) związane będą z rozwojem systemu komunikacyjnego ośrodka gminnego Lutocin. Taki rodzaj oddziaływań towarzyszyć będzie modernizacji (dostosowanie do parametrów drogi klasy G, możliwość realizacji ciągu pieszo-rowerowego o szerokości 2,5 m) drogi powiatowej relacji Poniatowo - Lutocin - granica województwa - Września - Borowo (teren drogi publicznej - **KDG**) oraz budową drogi gminnej (teren drogi publicznej – **KDD**), co wiąże się z wyznaczeniem na znacznym odcinku nowego korytarza komunikacyjnego.

Zgodnie z art. 52. ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w niniejszej prognozie, poza oddziaływaniami pozytywnymi i negatywnymi, zidentyfikowano przewidywane znaczące oddziaływania z uwzględnieniem typu i ich czasu trwania (poniższa tabela 4).

Tabela 4 - Oddziaływania na środowisko

Podział oddziaływań ze względu na:	Oddziaływania	Charakterystyka oddziaływań ¹⁴	Oddziaływania na etapie:	
			realizacji/budowy	eksploatacji
Czas trwania oddziaływania	chwilowe	oddziaływania odwracalne po ustąpieniu czynnika wywołującego oddziaływanie	- pylenie, emisja spalin i hałas wzdłuż dróg dojazdowych - mechaniczne przekształcenia gruntów podczas prowadzenia prac ziemnych - powstawanie odpadów budowlanych	- utrzymywanie się dotychczasowego poziomu zanieczyszczeń powietrza na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg
	stałe (trwałe)	oddziaływania powodujące trwałe zmiany w środowisku, bez możliwości (przez dłuższy czas) powrotu do stanu wyjściowego	- zmiany ukształtowania powierzchni terenu	- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - zmiany warunków aerosanitarnych
	krótko-terminowe	oddziaływania trwające jedynie przez ograniczony czas, związane z fazą realizacji zagospodarowania (do zakończenia działania lub na skutek wykorzystania środków łagodzących lub prac rekultywacyjnych)	- zmniejszanie powierzchni użytków rolnych w wyniku sukcesywnej zabudowy terenów - zwiększony hałas na etapie realizacji zabudowy	- deniwelacja terenu - pogorszenie klimatu akustycznego terenów przyległych
	średnio-terminowe	oddziaływania w krótszej perspektywie czasowej niż oddziaływania długoterminowe, ale nie ustępujące z chwilą zakończenia fazy realizacji obiektów	- zmiany struktury krajobrazu	- poprawa jakości powietrza w obszarze zwartej zabudowy wsi oraz wzdłuż dróg - lokalne pogorszenie warunków aerosanitarnych m.in. w wyniku realizacji obiektów usługowych

¹⁴ Charakterystykę oddziaływań wykonano z uwzględnieniem opracowania: Ocena oddziaływania na środowisko. Metodyka. Rozdział 07 – Nord Stream. The New gas supply route for Europe (raport-espoo-rozdzial-7-metodyka-oceny-oddziaływania-na-srodowisko_20090201[1] - www.nord-stream.com/download/document/77/?language=pl)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LUTOCIN W MIEJSCOWOŚCI LUTOCIN

Podział oddziaływań ze względu na:	Oddziaływania	Charakterystyka oddziaływań	Oddziaływania na etapie:	
			realizacji/budowy	eksploatacji
	długo-terminowe	oddziaływania utrzymujące się przez dłuższy czas, związane z planowanym trwałym sposobem zagospodarowania terenu (funkcjonowaniem i użytkowaniem obiektów) występujące stale, z niewielkimi przerwami lub powtarzające się regularnie	- zanieczyszczenie warstw wodonośnych w związku ze zmniejszeniem izolacji gruntowej - przesuszenie gruntów na terenach przyległych	- zmniejszanie negatywnych skutków gospodarki odpadami - wprowadzenie nowej roślinności na wyznaczonych terenach - zmiany fizykochemiczne gleb
Typ oddziaływań	bezpośrednie	oddziaływania wynikające z realizacji planowanego zagospodarowania przestrzeni działające na środowisko bez ogniw pośrednich	- zniszczenie warstwy glebowej, - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej - wprowadzenie do atmosfery zanieczyszczeń pyłowych	- wzrost ilości wytwarzanych odpadów - zmniejszanie powierzchni obszarów rolniczych
Typ oddziaływań	pośrednie	oddziaływania wynikające z warunków stworzonych przez zrealizowane zagospodarowanie (w tym funkcjonowanie i użytkowanie poszczególnych obiektów)	- wzrost presji na tereny cenne przyrodniczo - fragmentacja przestrzeni przyrodniczej	- zwiększenie ruchu pojazdów - wzrost zapotrzebowania na źródła energii - poprawa jakości życia mieszkańców
	wtórne	oddziaływania będące skutkiem późniejszych interakcji ze środowiskiem wynikające z oddziaływań bezpośrednich lub pośrednich	niezauważalne i/lub bez znaczenia	
	skumulowane	oddziaływania występujące w połączeniu z innymi oddziaływaniami obecnie, w przeszłości a także dające się przewidzieć w przyszłości	niezauważalne i/lub bez znaczenia	

Ocena przewidywanych oddziaływań zawarta w powyższej tabeli uwzględnia ich typ oraz czas trwania, od których zależy wielkość oddziaływania. Cechy te są szczególnie istotne w odniesieniu do najbardziej wrażliwych gatunków i siedlisk przyrodniczych (podmokłych, wilgotnych) oraz gatunków i siedlisk chronionych w ramach europejskiej sieci Natura 2000. W stosunku do najbliższej położonego (ponad 5 km na wschód od terenu objętego projektem planu) obszaru Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki, konieczne są działania uwzględnione w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin, których celem jest utrzymanie terenów czynnych przyrodniczo, które mogą przyczynić się do wzmocnienia pasm połączeń oraz ochrony systemu przed wpływem zewnętrznych oddziaływań.

Przeprowadzona na etapie sporządzania niniejszej prognozy analiza:

- standardowego formularza danych sporządzonego dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki według którego, ujemny wpływ na chronione tu gatunki roślin i zwierząt może mieć: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych, zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego;
- dostępnego na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie projektu Zarządzenia (RDOŚ w Warszawie i RDOŚ w Olsztynie)¹⁵ w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 w aspekcie między innymi planowanych działań ochronnych oraz wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych¹⁶ (studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województwa) dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

- oddziaływań na środowisko będących efektem realizacji ustaleń projektu planu

pozwala na stwierdzenie iż planowane na działce 579 w Lutocinie zagospodarowanie nie będzie miało negatywnego wpływu na stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony. Z uwagi na charakter inwestycji oraz znaczną odległość od obszarów Natura 2000 nie przewiduje się wpływu ustaleń projektu planu na obszary chronione. Ustalenia zawarte w projekcie planu, odnoszące się do terenu położonego w znacznej odległości od obszaru Natura 2000, w odmiennych warunkach środowiskowych i bez powiązań funkcjonalnych, w żaden sposób nie wpłyną negatywnie na siedliska przyrodnicze i gatunki, dla których ochrony obszar Natura 2000 został wyznaczony.

¹⁵ Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa, na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiają wspólnie w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

¹⁶ W projekcie zarządzenia w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 znajdują się wskazania do zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- gminy Działdowo (Uchwała Nr V/27/03 Rady Gminy w Działdowie z dn. 21 lutego 2003 r.);
- gminy Radzanów (Uchwała Nr XXX/188/2005 Rady Gminy Radzanów z dn. 21 grudnia 2005 r.).

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

W projekcie planu zastosowane zostały rozwiązania: 1. mające na celu zapobieganie, 2. ograniczanie oraz 3. kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Są to rozwiązania służące zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej przy jednoczesnym zrównoważonym zagospodarowywaniu przestrzeni tj. z uwzględnieniem ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego:

1. zapobiegające negatywnym oddziaływaniom na środowisko:
 - obowiązują zasady gospodarowania określone w Rozporządzeniu nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91, poz. 2455 z późniejszymi zmianami) w sprawie obszaru chronionego krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry;
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, stosownie do przepisów odrębnych;
 - określony wskaźnik intensywności zabudowy (dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - min. 0,2 max. do 0,4; dla zabudowy usługowej - od 0,2 do 0,8);
 - minimalna powierzchnia działki:
 - 800 m² przy zachowaniu szerokości frontu nowotworzonej działki nie mniej niż 20,0 m - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 1500m² - dla zabudowy usługowej (z tolerancją 20%);
 - 1000m², przy zachowaniu szerokości frontu nowotworzonej działki nie mniej niż 20,0 m - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług;
 - zakaz lokalizacji bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną.
2. ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:
 - ewentualna uciążliwość dla środowiska wywołana przez obiekty usługowe nie może wykraczać poza granice działki, do której inwestor posiada tytuł prawny (na terenach zabudowy mieszkaniowej);
 - ewentualna uciążliwość dla środowiska wywołana przez obiekty usługowe nie może przekraczać parametrów dopuszczonych przepisami odrębnymi, poza granice działki, do której inwestor posiada tytuł prawny (na terenach usług);
 - prowadzona działalność usługowa musi spełniać wymogi obowiązujących przepisów ochrony środowiska, w szczególności w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza;
 - obowiązuje ochrona akustyczna - poziom hałasu nie może przekroczyć dopuszczalnego poziomu hałasu określonego przepisami szczególnymi dla terenów zabudowy mieszkaniowej;
 - w zagospodarowaniu terenu uwzględnić przebieg istniejącej sieci infrastruktury technicznej, w szczególności linię elektroenergetyczną SN wraz ze strefą ochronną;

- odprowadzenie ścieków sanitarnych do kanalizacji sieciowej i oczyszczalni ścieków w Lutocinie;
 - wody deszczowe z terenów usługowych i nawierzchni dróg, parkingów powinny być odprowadzane do kanalizacji deszczowej poprzez urządzenia podczyszczające, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Odprowadzanie wód opadowych z pozostałych terenów do gruntu w granicach działki.
3. kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko:
- konieczność zachowania powierzchni biologicznie czynnej na poziomie minimum:
 - 60% powierzchni działki - na terenach **MN**;
 - 20% powierzchni działki - na terenach **U**;
 - 40% powierzchni działki - na terenach **MNU** powierzchnia biologicznie czynna ukształtowana jako zieleń dekoracyjna, a od strony dróg przystosowana do pełnienia ochrony akustycznej);
 - ogrodzenia działek indywidualnych w sposób umożliwiający migrację drobnej fauny;
 - dla terenów rolniczych oznaczonych na rysunku planu symbolem **R** - zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, zakaz zabudowy kubaturowej;
 - zaopatrzenie w ciepło z kotłowni indywidualnych z preferencją do stosowania paliw czystych ekologicznie – gaz, energia elektryczna, olej opałowy o niskiej zawartości siarki.

Ustalenia projektu planu umożliwiają realizację również innych działań/rozwiązań kompensacyjnych, ograniczających i zapobiegających negatywnym oddziaływaniom na środowisko, które mogą być wskazywane na etapie rozstrzygnięć lokalizacyjnych. Z uwagi na położenie analizowanego terenu w obszarze chronionego krajobrazu, istotne znaczenie dla utrzymania wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych ma postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć. Ocena oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych narzędzi zarządzania ochroną środowiska wpisującym się w zasadę zrównoważonego rozwoju.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Zgodnie z art. 50 i 59 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w sytuacji braku miejscowego planu inwestycja celu publicznego jest lokalizowana w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, natomiast zmiana zagospodarowania terenu - wymaga ustalenia warunków zabudowy w drodze decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje te zawierają warunki i wymagania w zakresie istotnym dla prawidłowego kształtowania przestrzeni tj. ładu przestrzennego, ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego, które nie są regulowane szczegółowo przepisami prawa. Ponieważ decyzje sporządzane są często dla jednej, o małej powierzchni, działki inwestora (lub jej części), w wielu przypadkach są instrumentem dezintegrującym zagospodarowanie przestrzeni. W obowiązującym systemie planowania plan miejscowy jest jednym z najważniejszych narzędzi zapewniania ładu przestrzennego i jakości życia.

Sporządzany obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny, na których przewidywana jest różnego rodzaju zabudowa oraz tereny - o różnym użytkowaniu i zagospodarowaniu.

Ze względu na wysokie walory przyrodnicze całej miejscowości gminnej Lutocin (położenie w obszarze chronionego krajobrazu), dla jej zagospodarowania podstawowe znaczenie ma problematyka ochrony środowiska. Zrównoważony rozwój został zapewniony poprzez godzenie wymagań społecznych i gospodarczych z ekologicznymi funkcjami przestrzeni, przy jednoczesnym tworzeniu wyważonego porządku zagospodarowania. W tym zakresie w procesie sporządzania planu było współdziałanie i wskazywanie rozwiązań alternatywnych. W planie, obok terenów przewidywanych do zainwestowania, systemu komunikacyjnego, wyróżnione zostały przyrodnicze tereny otwarte. Tereny czynne przyrodniczo które tworzą rolniczą przestrzeń produkcyjną, pełnią ważne funkcje w kształtowaniu struktury przestrzennej wsi Lutocin.

Przy rozpatrywaniu rozwiązań alternatywnych uwzględniono również wariant zerowy, polegający na zaniechaniu opracowywania projektu planu i utrzymaniu istniejącego stanu zagospodarowania. Wariant ten zakładający rezygnację z realizacji celów i ustaleń projektu planu jest rozwiązaniem tylko teoretycznym, ponieważ istnieje wiele przesądzeń, w tym wynikających z opracowanego w 2013 roku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza przygotowana została dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Lutocin. Zawiera zagadnienia, które określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Zakres przestrzenny opracowania obejmuje teren określony w uchwale nr XXIV/134/20130 Rady Gminy Lutocin z dnia 21 maja 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin w miejscowości Lutocin tj. część działki nr 579 w Lutocinie. Uwzględnia również powiązania z sąsiednimi terenami, przede wszystkim w zakresie ciągłości powiązań przyrodniczych. Podstawą merytoryczną rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz innych ustaleń zawartych w projekcie planu, z punktu widzenia stanu i funkcjonowania środowiska, jego wrażliwości i odporności na degradację, zdolności do regeneracji walorów i zasobów było opracowanie ekofizjograficzne.

W procesie przygotowywania projektu planu uwzględnione zostały dokumenty planistyczno-programowe dotyczące obszaru gminy Lutocin (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin, Program ochrony środowiska dla gminy Lutocin na lata 2006-2015), powiatu żuromińskiego (Program ochrony środowiska dla powiatu żuromińskiego na lata 2009-2016, Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu żuromińskiego) oraz województwa mazowieckiego (Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego).

Podstawowym celem prognozy przygotowywanej równocześnie z projektem planu jest identyfikacja i wskazanie możliwych wpływów na środowisko przyrodnicze oraz na zdrowie i warunki życia ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń planu.

Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do wyznaczonych w planie terenów: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, zabudowy usługowej oraz terenów komunikacyjnych (parking, tereny dróg publicznych). Z realizacją określonego w projekcie planu zainwestowania i zagospodarowania związane będą różnorodne oddziaływania na poszczególne elementy charakteryzujące środowisko przyrodnicze oraz dotyczące środowiska życia ludzi.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w większości oddziaływania niezauważalne związane będą z realizacją inwestycji w obrębie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej, które będą stanowić uzupełnienie i kontynuację (w kierunku południowym) zabudowy istniejącej. Przeprowadzona analiza prognozowanego oddziaływania wykazała również, że najwięcej pozytywnych skutków ustaleń planu na środowisko związanych będzie z poprawą warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego poprzez wzmocnienie ochrony istniejących terenów otwartych. Zaadaptowany w planie teren rolniczy, w obrębie którego znajduje się niewielki nieużytek, stanowi ważne ogniwo w systemie powiązań przyrodniczych, którego sprawne funkcjonowanie umożliwi swobodną migrację flory i fauny oraz powiązanie obiektów przyrodniczych w skali miejscowej. Teren ten pełni funkcje ekologiczne oraz podnosi walory krajobrazowe. Istotne w skali lokalnej, ale negatywne skutki dla środowiska związane będą z rozwojem systemu komunikacyjnego ośrodka gminnego Lutocin. Taki rodzaj oddziaływań związany będzie z modernizacją (poszerzeniem) drogi powiatowej 4620W oraz budową drogi gminnej, co wiąże się z wyznaczeniem na znacznym odcinku nowego korytarza komunikacyjnego.

Biorąc pod uwagę planowane zagospodarowanie i zainwestowanie wyznaczonych w planie terenów, stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego oraz tendencje rozwoju gminy określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin należy stwierdzić, że opracowany plan uwzględnia potrzeby i oczekiwania mieszkańców, efektywnie wykorzystuje walory środowiskowe oraz maksymalnie uwzględnia potrzebę ochrony środowiska.

Podstawa prawna i wykorzystane materiały

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz.1220 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. Nr 0, poz. 647).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25 z 2011 r., poz. 133).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) z późn. zmianami - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 0, poz. 817)

Rozporządzenie nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 poz. 2455) z późn. zmianami - Rozporządzenie nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 194, poz. 7021); uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 34/13 z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 2486).

Ekspertyza fizjograficzna do planu zagospodarowania przestrzennego gm. Lutocin – Zarząd Główny Towarzystwa Urbanistów Polskich, Zespół Rzeczoznawców TUP - Warszawa 1988 r. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Lutocin oraz terenów w miejscowościach: Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemcichy, Swojęcín, Zimolza – Ciechanów, luty 2004 rok.

Strony internetowe: www.mos.gov.pl/; www.warszawa.mos.gov.pl/; www.ekoportal.gov.pl

http://www.gdos.gov.pl/ProjectCategories/viewProject/8/2/0/Plany_zadan_ochronnych

http://warszawa.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=3370:plb140008-doliny-wkry-i-mawki&catid=122:plany-zadan-ochronnych&Itemid=152

http://www.stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 za lata 2009-2010 – Załącznik do Uchwały nr XIII/98/2011 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 21.12.2011 r.

Raport Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2006 roku, 2010-2012.

Rozporządzenie Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dnia 26 lipca 2012 roku, poz. 5626).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin - Uchwała nr XXVI/142/2013 Rady Gminy Lutocin z dnia 30 sierpnia 2013 roku.